

מטלות ביצוע

מקורות מתוך המשפט העברי

מטלת ביצוע היא חלק מהדרישות הלימודיות הבסיסיות של לימוד אזרחות בישראל. מטלת ביצוע כוללת סקירה של מאמרים טיעוניים (מאמרי דעה) בנושא הנחקר. במסגרת זו מוצע לתלמידים לבחון את עמדת המשפט העברי בנושא אותו הם חוקרים.

במסגרת זו הובאו מספר נושאים של מטלות ביצוע נפוצות (כגון אלו המפורסמות באתר מט"ח) ומקורות מתוך המשפט העברי המתייחסים אליהם.

1. הגנת הצרכן

תוכן: מטלת הביצוע עוסקת בפגיעה בצרכנים על ידי בעלי עסקים. כגון באי-סימון מחירים, אי קבלת מוצר במועד מוסכם, מוצר שהתמונה אינה משקפת את המוצר ועוד.

מקורות:

פרופ' נחום רקובר, הגנת הצרכן במשפט העברי, סיני ע"ד, תשל"ד - [לקישור](#)
הרב שלמה אישון, חוק הגנת הצרכן – ביטול עסקה לאור ההלכה, אתר מכון כתר - [לקישור](#)
להרחבה:

הרב ד"ר איתמר ורהפטיג, הגנת הצרכן לאור ההלכה, חלק א – תחומין א, חלק ב – תחומין ב.

2. איכות הסביבה

תוכן: מטלה זו עוסקת בפגיעה באיכות הסביבה ובאופן הטיפול של הרשויות במפגעים.

מקורות:

הרב יוסי אייבס, יהדות ואיכות הסביבה, אתר אש התורה – [לקישור](#)

הרב בארי פרוינדל, ההלכה היהודית והסביבה, אתר אש התורה - [לקישור](#)

ד"ר מיכאל ויגודה, יציאת מצרים ואיכות הסביבה – היבטים פילוסופיים ומשפטיים, אתר דעת – [לקישור](#)

להרחבה:

פרופ' נחום רקובר, הגנת הסביבה במקורות העבריים, **דיני ישראל ד** – [לקישור](#)

נחום רקובר, **איכות הסביבה**, היבטים רעיוניים ומשפטיים במקורות היהודיים, ירושלים תשנ"ד. (לא נגיש ברשת)

3. הזכות לשוויון - נגישות לנכים

תוכן: שאלת הנגישות לנכים מעמתת בין ערכים שונים, כגון, הזכויות לשוויון, והחובה לסייע לחלש, לבין אילוצים ומגבלות כלכליות.

מקורות:

ד"ר אביעד הכהן, על העיוורון ועל היחס לאנשים עם מוגבלות, אתר דעת – [לקישור](#)

שקדיה כהן, יחס ההלכה על הנכים מפי הרב שלמה אבינר, אתר נגישות ישראל – [לקישור](#)

להרחבה: הרב יהודה זולדן, חובת הציבור לבטיחות הדרכים ולהנגשתן לנכים ולבעלי מוגבלויות, בתוך: שבות יהודה וישראל, עמ' 387 – 402.

4. עובדים זרים

תוכן: מדינת ישראל מתמודדת עם עובדים זרים רבים. חלקם הגיעו לישראל ביוזמה ממשלתית וחלקם הגיעו ביוזמה אישית. תופעת העובדים הזרים מעלה כמה סוגיות: היחס לזר, זכויות עובדים, ושמירת אופייה היהודי של מדינת ישראל.

מקורות:

הרב עידו רכניץ, עובדים זרים, אתר כלכלה יהודית – [לקישור](#)

ד"ר מיכאל ויגודה, הזכות לעבודה וזכויות עובדים במשפט העברי (בפיסקה ה),

אתר דעת – [לקישור](#)

5. תאונות דרכים / נהיגת צעירים

תוכן: נהגים, ובמיוחד נהגים צעירים, נוטים לעיתים לנסוע בחוסר זהירות ולעבור על החוק, תוך נטילת סיכונים מסכני חיים. על מנת לצמצם את הסיכונים לנהג לנוסעים ולעוברי הדרך האחרים פועלות הרשויות בדרך של הסברה, חקיקה ואכיפה מוגברת. סיכוני הדרך ופעולת הרשויות מעלות כמה סוגיות: הזכות לחיים בביטחון, חוק יסוד כבוד האדם וחרותו, רשויות השלטון – תפקידים סמכויות, עקרון שלטון החוק ועוד.

מקורות:

קיצור הלכות דרכים – הרב יואל בן נון, אתר מאמרי הרב יואל בן-נון - [לקישור](#)
הרב אליעזר מלמד, מתוך פניני הלכה, אתר ישיבה:

א. [לקישור](#)

ב. [לקישור](#)

להרחבה:

מאמרים בנושא זהירות בדרכים מרבנים שונים, אתר ישיבות בני עקיבא -
[לקישור](#)

תלמוד דרך ארץ, ספר על מסכת מכות בהוצאת מרכז ישיבות בני עקיבא ומכון משפטי ארץ (אינו נגיש ברשת)

6. שוויון בחינוך

תוכן: חוסר השוויון בחינוך מעלה סוגיות בתחומי הזכויות חברתיות, הזכות לשוויון, והחובה לסייע לחלש, הפער בין המצוי והרצוי, רשויות מקומיות ושלטון החוק.

מקורות:

הרב אלישע אבינר אינטגרציה בחינוך, אתר ישיבות בני עקיבא- [לקישור](#)

הרב שי פירון, אינטגרציה החינוך ומחויבות לכלל ישראל, אתר במעגלי צדק -
[לקישור](#)

7. המחאה החברתית

תוכן: המחאה החברתית שפרצה בקיץ תשע"א (2011) עוררה סוגיות בתחומי מדיניות כלכלית וצדק חברתי.

מקורות:

הרב דניאל כץ, פיקוח על מחירים, אתר כלכלה יהודית - [לקישור](#)
פרופ' נחום רקובר, הגנת הצרכן במשפט העברי, סיני ע"ד, אתר דעת - [לקישור](#)
הרב עדו רכניץ, צדק חברתי, אתר כלכלה יהודית - [לקישור](#)
הרב דוד חי הכהן/הרב שלמה אישון/הרב שי סמינובסקי, המדיניות ההלכתית היא קפיטלסטית או מדיניות רווחה, אתר ישיבה - [לקישור](#)
הרב יובלשרלון, למה מחאת הדיור אינה עניין דתי/מוסרי, אתר ישיבת פתח תקווה - [לקישור](#)
מאמרים נוספים בתחומי הצדק החברתי, אתר ישיבות בני עקיבא - [לקישור](#)

8. נסיעות לפולין – פעילות חינוכית יקרה בחו"ל

תוכן: הנסיעה לפולין הנה פעילות חינוכית חשובה, אך לא כל התלמידים משתתפים בה בשל עלותה הרבה. קיימת התנגשות בין ערכים שונים, כגון, הזכות לשוויון, לבין אילוצים ומגבלות כלכליות.

מקורות:

ד"ר מיכאל ויגודה, הזכות לחינוך במשפט העברי, אתר דעת - [לקישור](#)
נעמה סט, החינוך כחובת הציבור במשפט העברי, אתר דעת - [לקישור](#)
על יוזמה למימון הוצאות למעוטי יכולת בבי"ס אמי"ת כפר בתיה, מתוך ynet – [לקישור](#)